

Pataki Diák

A Pataki Diákok Szövetsége hírlevele

III. évfolyam 1. szám

2003. április

A tartalomból:

Pataki Diákok Emléknapja, 2002 - PADISZ hírek - A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának életéből - Felhívások - Könyvajánló

Pataki Diákok Emléknapja, 2002

2002. december 11-én nagy érdeklődés és sajtónyilvánosság előtt zajlott le a Pataki Diákok Emléknapja 2002. évi sárospataki rendezvénye. A résztvevők kora délután az Iskolakertben gyülekeztek. Dr. Bolvári-Takács Gábor, a Pataki Diákok Szövetsége ügyvezető elnöke, a Pataki Diákság Emlékoszlopánál tartott rövid megnyitójában hangsúlyozta: éppen egy esztendeje múlt annak, hogy itt, az iskolakerti Tornacsarnok előtt felavattuk a Pataki Diákság Emlékoszlopát. A rajta levő évszám is jelzi: a 3. évezred első évében tisztelegtünk a pataki diákok iskolát segítő tevékenysége előtt. Az emléknep, azon belül különösen a díszközgyűlés nagy és kedvező

visszhangot váltott ki: sokan mondták akkor is, azóta is, milyen fel-emelő érzés volt együtt látni és köszönteni a PADISZ akkor kitüntetett tiszteletbeli tagjait, jeles pataki tanárokat és öregdiákokat. Hozzáfűzte: a mai nap programja nem kíván versenyezni a tavalyival, jóllehet az összehasonlítás kézenfekvő, és nyilván sokan meg is teszik majd. Mégis azt kell mondanunk: az Emléknep nem akkor sikeres, ha évről évre nagyobb tömegeket mozgat meg, hanem ha olyan visszatérő eseménnyé válik, amelyen az öregdiákok láthatják vendégül iskoláik képviselőit, s mindez összekapcsolódik egyfajta kulturális értékteremtéssel. Ezt követően a megjelentek átsé-

táltak Pécsi Sándor szobrához, és koszorúzással emlékeztek a 80 éve született és 30 éve elhunyt színművészre.

Délután kezdődött a Pataki Diákok Szövetsége Díszközgyűlése A Művelődés Háza Pódiumtermé-

ben, amelyen hat új tiszteletbeli tag avatására került sor, s ezzel a PADISZ tiszteletbeli tagjainak száma - a tavaly kitüntettekkel együtt - az alapszabályban engedélyezett maximális 25 főre emelkedett.

Az új tiszteletbeli tagok:

Lenkeyné dr. Semsey Klára református lelkész, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanszékvezető egyetemi tanára;

Huszár István közgazdász, a Minisztertanács volt elnökhelyettese, a ME Comenius Tanítóképző Főiskolai Kar címzetes főiskolai tanára;

Dr. Jakab István, a nyelvtudomány kandidátusa, a pozsonyi Komensky Egyetem nyugalmazott tanszékvezető egyetemi docense;

Dr. Kováts Dániel irodalomtörténész, nyelvész, nyugalmazott főiskolai tanár, Sárospatak és Sátoraljaújhely díszpolgára;

Szathmári Sándor nyugalmazott gimnáziumi tanár, a Rákóczi Gimnázium és a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma közel öt évtizeden át tanító pedagógusa;

Dr. Tukacs Béla jogász, agrármérnök, okleveles könyvvizsgáló, a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány Felügyelő Bizottságának elnöke, a PADISZ Elnöki Tanácsadó Testületének tagja.

A Díszközgyűlés a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma diákjainak rövid műsorával kezdődött, amelyet Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó igazgatóhelyettes állított össze. Elsőként Fampas: Görög tánc című fuvolatriója hangzott el Kerékgyártó Orsolya 11/e, Stumpf Evelin 11/e és Komáromi Eszter 10/e osztályos tanulók előadásában, majd Vas István Cambridge-i elégia című versét mondta el Szatmári Andrea. 10/E osztályos tanuló.

Az ügyvezető elnök ünnepi beszédét követően az új tiszteletbeli tagokat egyenként köszöntötték a felkért laudálók. A kitüntetettek díszoklevelet és ajándékokat kaptak. A méltató szavakra rangidősként, a többiek nevében is, dr. Tukacs Béla válaszolt. A nap programja a Pécsi Sándor Emlékkiállítás megnyitásával fejeződött be A Művelődés Háza galériáján. Az Emléknep programjainak megszervezésében közreműködtek a PADISZ alelnökei: Erdős Tamás,

Laczkó Gabriella és Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó. Az alábbiakban az elhangzott beszédek közül közreadjuk dr. Bolvári-Takács Gábor közgyűlési köszöntőjét, a tiszteletbeli tagok személyenkénti laudációit, valamint dr.

Tukacs Béla válaszát. Pinczés István kiállításmegnyitó beszédét a Zempléni Múzsza című folyóirat 2003. évi 1. száma közölte.

Dr. Bolvári-Takács Gábor, a PADISZ ügyvezető elnöke közgyűlési ünnepi beszéde

Kedves Pataki Diákok és Tanárok, tisztelt megjelentek, Hölgyeim és Uraim!

A Pataki Diákok Szövetsége nevében tisztelettel köszöntöm Díszközgyűlésünkön a sárospataki iskolák vezetőit, pedagógusait és diákjait, a vidéki öregdiák baráti körök, illetve egyesületek képviselőit, a városunk és az itt működő intézmények jelen levő vezetőit, illetve munkatársait! Köszöntöm öregdiák társaimat, köszöntöm a PADISZ tavalgy választott tiszteletbeli tagjait, a közülük itt most megjelenteket, és külön köszöntöm a most kitüntetendő újonnan választott hat tiszteletbeli tagot, akik az emelvényen foglalnak helyet.

Engedjék meg, hogy eltérjek az ünnepi beszédek protokolláris és gyakran feledhető tartalmú eszmeifuttatásaitól, s ehelyett megosszam

Önökkel két olyan élményemet, amelyek segítenek megérteni Vas István most hallott drámai erejű versének emlékezetes sorait: “megmaradt Sárospatak”.

Levéltári kutatásokat végeztem a közelmúltban, s a Magyar Országos Levéltár egyesületi kartotékjai között megakadt a szemem egy “Sárospataki Kör” című jelzeten. Kihozattam a raktárból, és amikor kinyitottam, szenzációs dokumentum került a kezembe. Az iskola-történettel foglalkozók számára eddig az volt ismert, hogy az első pataki öregdiák szervezet létrehozását Finkey Ferenc kezdeményezte 1916-ban, de terve az I. világháború miatt csupán terv maradt. A kezében tartott, kézzel írott alapszabály azonban 1872-es keltezésű volt, s záradéka arról tudósított, hogy a belügyminiszter 1872. feb-

ruár 12-én jóváhagyta Budán a „Sárospataki kör” megalakulását. Az alapszabály szerint a kör rendes tagjai lehetnek – idézem – “oly fedhetetlen jellemű egyének, kik a sárospataki ref. főiskolában, vagy az ottani államképezdében legalább egy évig tanultak; egy tag által ajánlatnak, és nevüket az egyesület jegyzőkönyvébe saját kezűleg alájegyzik”. Megdöbbenő, hogy már a kiegyezés után néhány évvel, amikor Magyarországon még csak kószolgtatták a polgári társadalom alapjait, a fővárosban élő volt pataki diákok azonnal felismerték az összefogás önálló szervezetben történő megjelenítésének szükségességét. Az egyházi és állami iskolák együttes említése pedig azt bizonyítja, hogy a pataki nevelés mindig értékekben bővelkedett, függetlenül attól, hogy az iskola, történelme során más-más fenntartóval működött.

A másik élményem korban közelebbi. A pataki Nagykönyvtár katalógusában nemrég rábukkantam Bartók Béla levelére, tulajdonképpen kérvényére, amelyet 1937-ben írt az Angol Internátus igazgatóságának, fia, Bartók Péter felvétele ügyében, aki később néhány évig valóban pataki diák lett. Gondoltam egyet, s az irat másolatát elküldtem

az Egyesült Államokban élő Bartók Péternek. Tettem ezt minden különösebb illúzió nélkül, hiszen tudtam, hogy a Bartók-jogörökösök közötti nemzetközi perek miatt Bartók Péter nem szívesen fogadja a magyarországi küldeményeket. Tíz nap múlva azonban választ kaptam, s ennek nemcsak a gyorsasága, de a tartalma is nagyon meglepett. Hadd idézzem Bartók Péter leveleinek legfontosabb sorait:

“Nem is volt tudomásom róla, hogy édesapám már akkor, negyedik koromban próbált engem Sárospatakra juttatni; akkor ahelyett a budapesti Evangélikus Gimnáziumba mentem át, mert ott volt egy internátus, ahonnan azonban megszöktem. Ezzel ellentétben pedig emlékszem, hogy Patakon mennyire jól éreztem magam, és soha nem tudom elfelejteni, amikor eljöttem Amerika irányába, mennyien integtek az állomáson.”

Elgondolkoztam rajta, milyen felbecsülhetetlen értéke van pataki diákságunknak, ha egy Magyarországtól sok szempontból eltávolodott, számos nélkülözésen átesett egykori diáktársunk számára kizárólag örömet jelent pataki diákélményeinek felidézése!

Igenis szükség van arra, hogy fel-

mérjük a megtett utat, hogy számba vegyük elődeinket, hogy merítsünk eredményeikből, s mindezt korunk követelményeivel ötvözve megpróbáljunk valamit visszafizetni iskolánknak, városunknak, ahonnan elindultunk. Erre szolgál ez az emléknapi is, és ezt szolgálják az elismerések, amelyekkel a példaértékű munkásságot próbáljuk – jelképesen – elismerni.

A Pataki Diákok Szövetsége alapszabálya szerint tiszteletbeli taggá választhatja a közgyűlés azt a személyt, aki pataki tanárként alkotó módon jelentősen hozzájárult a pataki nevelésügy sikereihez, vagy pataki diákként életútja során kimagaslóan eredményes tudományos, művészi

vagy közéleti tevékenységet végzett, s ezzel öregbítette volt iskolája hírnevét, vagy egyébként a pataki iskolák, a város, a régió fejlesztéséért eredményesen tevékenykedett. A tiszteletbeli tagok száma egyidejűleg a 25 főt nem haladhatja meg.

A Közgyűlés 2002. június 29-én hat új tiszteletbeli tagot választott, ezzel az engedélyezett keretszámot kitöltötte. Az ő ünnepélyes avatásukra kerül most sor. A tiszteletbeli tagok díszoklevelet, emléklakettet kapnak, A pataki diákvilág anekdotakincse IV. kötetét, továbbá a Zempléni Múzsza c. folyóirat legutóbbi számát, amely egyben a további lapszámok ingyenes küldését is magában foglalja.

A Pataki Diákok Szövetsége új tiszteletbeli tagjainak köszöntései

Lenkeyné dr. Semsey

Klára köszöntése

Elmondta: dr. Hörcsik Richárd, a történettudomány kandidátusa, a Debreceni Református Hittudományi Egyetem tanzévezető egyetemi tanára, országgyűlési képviselő.

Főtiszteletű Professzor Asszony!
Kedves Pataki Diáktársak, Öregdiákok!

Hiszem azt, hogy a Providencia Dei különös rendelése az, hogy Semsey Klára professzor asszony tiszteletbeli taggá választásának laudációját én mondhatom el: egy olyan pataki „öreg-diák-társ”, aki

egyszerre lehet volt tanítványa és jelenlegi professzor kollégája!

Semsey Klára gimnáziumi tanulmányait nem Patakon végezte. De az az elhívó szó hatására jelentkezett a pataki teológiára. Megadott számára, hogy két éven keresztül olyan kiválóságok taníthatták, mint Újszászy Kálmán, Koncz Sándor vagy Nagy Barna, akik e rövid idő alatt is olyan „lelki útravalót” adtak számára, ami egész életében elkísérte. A történelem az Ő életében is törést okozott, mert 1951-ben Patakon megszüntették a teológiát. Így került Debrecenbe, Varga Zsigmond kezei alá. S hogy mit jelentett a „pataki gyökér”? – „Teológus korában az újszövetségi magyarázat terén tanúsított, az átlagon jóval felülálló szorgalmat és fogékonyságot...”- írta róla Varga Zsigmond professzora. Egyik korai dolgozatát pedig így értékelte: „Mintha csak én irtam volna”! A civis Kollégium falai között a patakiak imádsága mindig erőt adott számára!

Tudományos pályafutását Debrecenben kezdte el. 1955-ben a Teológiai Akadémia újszövetségi tanszékén kezdett tanítani. Áldásos esztendőök voltak nemcsak számára, hanem a teológusok számára is.

Több lelkész nemzedék nőtt fel keze alatt s kapott biztos újszövetségi alapokat! Az Úr Isten megadta számára, hogy 1978-ban ő legyen az első magyarországi református professzornő, amikor kinevezték az újszövetségi tanszék élére. Mi több Ő lett 1993-ban az első közép-európai női református dékán, illetve rektor! Közben igen jelentős újszövetségi tudományos munkát végzett. Kötetei jelentek meg. Az „Egzegéizistól a prédikációig” című művét az egyik professzor így értékelte: „A szerző a tőle megszokott lelkiismeretességgel, alaposággal dolgozik. Így mutat rá arra az útra, amely az írott Ige olvasásától a gyakorlati igehirdetésig vezet...” A Reformátusok Lapja, a Református Egyház és a Teológiai Szemle gyakran jelentette meg kiváló cikkeit és tanulmányait! A Doktorok Kollégiumában fiatal tudósok nevelését és segítését vállalta fel. Mint egy igazi pataki diák – mondaná Újszászy Kálmán.

Semsey Klára professzor asszony közel fél évszázados debreceni pályafutása alatt is megmaradt ízig-veéig patakinak. Elég ha csak arra utalok, hogy Őt a diákok nem professzor asszonynak szólították,

hanem „Klárka Néninek”! Azzal a lelkeséggel végezte szolgálatát, mint látta és tanulta Újszászytól, Koncz Sándortól. A debreceni teológusok közül, akik Patakon végezték középiskolai tanulmányait, különös figyelemmel kísérte mindennapjaikat. Én sem felejttem el azokat a beszélgetéseket, tanácsolat, amiket 1995-ben mint frissen kinevezett kolléga kaptam Debrecenben.

Semsey Klára debreceni professzor asszony élete, tudományos karrierje oda köti Őt. De szíve mindig Patakon maradt! És soha sem felejtette el az öreg Alma Mater évszázados igéinek igazságát: „Féltétek az Istent, és néki adjatok dicsőséget!” (Jel. 4.7.)

Huszár István köszöntése

Elmondta: Kiss József főmérnök, a PADISZ Felügyelő Bizottsága tagja

Tisztelt Díszközgyűlés!

Örömmel teszek eleget a megtisztelő felkérésnek, hogy Huszár István úrnak – a PADISZ tiszteletbeli taggá választása alkalmából – életútját és munkásságát, főleg annak Patakhoz való kapcsolódását röviden ismertessem. Teszem

ezt azért is szívesen, mert beosztásomból fakadóan lehetőségem nyílt arra, hogy ezen munkásság egy jelentős részét közvetlen közelből ismerhessem, átéljem, és annak gyakorlati megvalósításában is részt vehessek.

Huszár István 1927-ben, Hernádkakon született. Ahogy ezt akkor mondták az „elemi népiszkola” elvégzése után a Sárospataki Tanítóképzőt végezte el 1943-47 között, majd a budapesti Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetemen folytatta tanulmányait és közgazdász diplomát szerzett. A Tanítóképző Intézet, a valamikori „Prepa” növendékei ma már természetesen teljes jogú tagjai a PADISZ-nak, gyakorlatilag mindig is igazi pataki diákok voltak és ma is azok.

Huszár Istvánt sorsa a politika közelébe sodorta, kezdetben a Központi Statisztikai Hivatal elnökhelyettese, majd államtitkári rangban elnöki tiszttét töltötte be, míg 1973-ban az Országos Tervhivatal első elnökhelyettesévé nevezték ki. Karrierje csúcsára 1975-80 között lépett, amikor az Országos Tervhivatal és az Állami Tervbizottság elnöki és a Minisztertanács elnökhelyettesi tisztségét töltötte be.

1980-85 között az MSZMP Társadalomtudományi Intézete, majd 1985-88 között a Párttörténeti Intézet főigazgatója volt. 1988-1990 között a Hazafias Népfront Országos Tanácsának főtitkári, majd elnök-főtitkári tisztségét töltötte be. Mindezek közben 1980-85 között, majd 1988-90 között Sárospatak és térsége országgyűlési képviselője volt. Megalakulásától, 1986-tól elnöke volt a Magyar Comenius Társaságnak, amelynek megalapítását is ő kezdeményezte. Ezt a tisztségét 1993-ig töltötte be. Az Észak-magyarországi Intéző Bizottságnak, majd a B. A. Z. Megyei Idegenforgalmi Bizottságnak hosszabb ideig elnöke volt. Nyugdíjba vonulása után is megtartotta a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem címzetes egyetemi tanára és az 1987-ben számára megítélt, a sárospataki Comenius Tanítóképző Főiskola címzetes főiskolai tanári címét.

Ebből a gazdag és eredményes életpályából azt az időszakot szeretném kiemelni, aminek során Patakhöz közvetlenül szorosan kapcsolódott, s amelynek eredményességét magam is közvetlenül ismerem, tehát a 70-es és 80-as éveket. Sárospatak - köztudomá-

súan a pataki öregdiákok igen intenzív nyomására - 1968 augusztus 20-án lett várossá nyilvánítva, - ennyi idő után már bevallhatjuk: anélkül, hogy az akkori szigorú előírások szerinti feltételeknek megfelelt volna. Sem vízvezeték, sem csatornázottság nem volt, útjai, intézményei, lakás-ellátottsága meg sem közelítette a városi szint elvárásait. De ez a gesztus tette lehetővé, hogy végre elinduljon a település valódi városias fejlődés irányába. A városfejlesztéshez is ugyanaz az eszköz a legfontosabb, ami Montecuccoli szerint a háborúhoz: pénz, pénz és pénz. Ennek a pénzesládának a kulcsa pedig – áttételesen ugyan, de – az Országos Tervhivatalban volt. A város akkori vezetői természetesen megkeresték – pataki öregdiákok közvetítése útján – Huszár Istvánt és igen hamar megtalálták azokat a lehetőségeket, ahol – természetesen nem elvtelenül – a legégetőbb problémáinkat meg lehetett oldani. Terveink, elképzeléseink voltak, mert egészséges pezség, tenni akarás hatotta át a város irányítóit és társadalmi életét. Erre ráérezve, Huszár István igen hathatósan támogatta az egyes fejlesztéseket, a programok megvalósítását. Csu-

pán vázlatosan néhány konkrét, megvalósult programot hadd soroljak fel ezek közül: Csepel gyáregység intenzív fejlesztése, A Művelődés Háza megépítése, a Nagykönyvtárhoz tartozó Repozitórium megvalósítása, a város központjában a szennyvízcsatornázás megvalósítása, a KPM-el közös útépitések (Rákóczi u., Kazinczy u.), a Sárospataki Képtár létrehozása anyagi feltételeinek megteremtése, a Tanítóképzőben végrehajtott fejlesztések, állami lakásépítések felgyorsítása és mennyiségi növelése, idegenforgalmi fejlesztések, autóparkolók kiépítése, Patak idegenforgalmi fogadóképességének jelentős növelése különböző területeken, a Rákóczi-vár rekonstrukciójának beindítása, a Bába-gödör rendbehozása, a Nagykollégiumban a Gutenberg-terem helyreállítása, a Bodrog-Hotel építésének befejezése, a Tanítóképzőben és A Művelődés Házában népművészeti képzés összehangolt kialakításának megoldása, a Népfőiskolai mozgalom életben tartása (Újszászy Kálmánnal együtt), a Patakka kapcsolatos irodalmi anyagok megjelentetésének elősegítése, Patak egyik szimbóluma, az Iskolakert természetvédelmi területté nyilvánítása.

És még sorolhatnám hosszan, de ízelítőnek talán ez is elég ahhoz, hogy megsejtsük azt a széles spektrumot, amelyen mozogva segítette Huszár István a város fejlesztését, mindennapi életét. Mint a térség országgyűlési képviselője szinte állandó, intenzív kapcsolatban állt a város vezetőivel, lakóival, keresve azokat a területeket, ahol segíthet. Nyugodtan kijelenthetem - mint a végrehajtásban részt vevő egyik szereplő - hogy a város mai arculatának, fejlettségi szintjének kialakulásában igen nagy része van Huszár Istvánnak. Bár életpályája a politikai élet legfelsőbb régióiba vezette, ő az az ember volt, aki ezt a nem kis hatalmát a jó szolgálatába állította. Bár mai politikusaink mindegyike is így lenne ezzel. Mindenkor ember tudott maradni, a szó nemes értelmében, a patakiakkal különösen szívesen találkozott és cserélt eszmét. Mindig emlékezett rá, honnan jött, kik közül és mindig hálás volt egykori tanárainak, volt iskolájának, a Tanítóképzőnek, amiért közösségi tudatának, emberi tartásának kialakulásához nagy-nagy segítséget kapott tőlük. Legendás szerénysége a közvetlen kapcsolatokban is megnyilvánult, nem a magas rangú politikus pózát

öltötte itt magára, hanem mint pataki öregdiák barátságosan és természetesen viszonyult mindenkire, ilyen formában tisztelt meg engem is, mint ugyancsak pataki öregdiákot, már szinte első találkozásunkkor a tegeződés gesztusával. Azon kevesek közé tartozik, akinek megadatott, hogy tevékenyen is visszafizethessen valamit abból, amit útravalóul ettől a várostól és iskolájától kapott. És ezzel a lehetőségével sokszor és szívesen élt. Ismételten hangsúlyozom, hogy ez nem elvtelen pénzosztogatásban nyilvánult meg, hanem fontos és okos programok megvalósításának segítségével.

Végezetül – szerénységére igen jellemző emberi megnyilvánulásának egyikére emlékezve – egy személyes élményemet említeném meg: A 80-as évek elején, már miniszterelnök-helyettesként részt vett Budapesten a Hazafias Népfront I. kerületi székházában sorozatosan megrendezett pataki öregdiákok egyik összejövetelén, ahol is ő, Huszár István volt a beszámolót tartó pataki öregdiák, aki a közéletben is rangot vívott ki magának. Szemmel látható megilletődöttséggel és a már említett szerénységével azzal kezdte beszá-

molóját, hogy volt már épp elég módja néhány igen magas rangú és nagyhatalmú testület előtt beszámolni, de volt pataki diákok előtt, egyszerű pataki öregdiákként, számot adni tevékenységéről, ez az igazi vizsga, amelyen – úgy érzi – a legnehezebb helytállnia. És számára fontosságban ez áll az első helyen. Nagy tapsot kapott érte. Kedves Huszár István úr, kedves Pista bátyám, azt hiszem, ismételten megerősíthetem a patakiak nevében is, hogy jól vizsgáztál, mindenkor ember és szerény pataki diák tudtál maradni azokban a nehéz időszakokban és magas beosztásokban is. Életutaddal, tevékenységeddel megérdemelten rászolgáltál a PADISZ tiszteletbeli tagja kitüntető címre. Adjon az Isten Neked továbbra is jó egészséget és erőt, munkáldokj még hosszú évekig szeretettel vállalt tisztségeidben, nemzetünk hasznára a pataki öregdiákok családjának örömeire!

Dr. Jakab István köszöntése

**Elmondta: Király Zoltán költő,
műfordító, kulturális diplomata**
Dr. Jakab István, a kiváló pedagógus, nyelvész és teológiai pro-

fesszor ifjúságának, pályakezdésének, így természetesen életének is alakítója, sőt meghatározója volt Sárospatak, pontosabban a Sárospataki Református Kollégium. Annál is inkább, mivel a Trianon által az anyaországtól elszakított területen, Nagyráskán született, az akkor Csehszlovákiában, 1928. szeptember 29-én. S amikor Nagyráska 1945 után ismét Csehszlovákia része lett, Jakab István hű maradt a pataki Főiskolához. Hogy középiskolai tanulmányait folytassa és befejezhesse, vállalta, hogy oly sok felvidéki diáktársával együtt, a tiltások, a fenyegetések, az üldöztetések ellenére, gyakran komoly kockázatvállalással, illegálisan újra és újra átlépje a megint lezárt határokat, hogy visszatérhessen Patakra és végül megszerezze az érettségi bizonyítványt. Amint egész későbbi életpályája bizonyította, az itt eltöltött diákévek után nem csak bizonyítványt szerzett, hanem erkölcsi magatartást és elkötelezettséget is. Elkötelezettséget családjá, anyanyelve és népe iránt, amelyekért aztán egész életében tovább tanult és dolgozott. Mert Patakról hazatérve, folytatta felsőfokú tanulmányait: 1952-1955 között a Szlovák Egyetem Peda-

gógiai Karán, majd 1955-től 1958-ig a Pozsonyi Pedagógiai Főiskolán. Nem csupán pedagógussá, hanem kiváló nyelvtudóssá is képezte magát. Néhány esztendei tanítás után, 1957 és 1961 között már középiskolai igazgató. Közben azonban folytatja tudományos önképzését, sőt népművelői feladatot is vállal: 1955-1956-ban az Új szó című lap kulturális rovatának a szerkesztője. 1961-ben egyetemi oktató lesz a Pozsonyi Komensky Egyetemen, ahol a Bölcsészettudományi Karon adjunktus, majd docens, végül nyugdíjba vonulása előtt, 1992-1993-ban a magyar nyelv és irodalom tanszék vezetője. Kiterjedt tudományos munkásságot folytat, amelynek legfőbb kutatási területe a mai magyar nyelv és a nyelvművelés. Arra most nincs időnk, hogy tanulmányait, műveit részletesebben bemutassuk, de ha csak felsoroljuk azok címeit, világosan kitűnik, milyen óriási jelentőségű, különösen idegen nyelvi környezetben az anyanyelv helyességének védelme, gazdagságának megóvása. Főbb művei: A magyar igeekötők állományi vizsgálata /1976/, Nyelvünkről – nyelvünkért /1980/, A magyar igeekötő szófajtani útja /1982/, Nyel-

vünk és mi /1983/, Nyelvi vétségek és kétségek /1987/, Értsünk szót egymással! /1995/, Nyelvünk-ről – önmagunkért /1998/, Érthe-tően, alkalomhoz illően /2000/.

Okkal állíthatjuk, hogy Jakab István a határainkon túli magyar nyelv-művelés egyik legkiemelkedőbb személyisége, és a szlovákiai magyar pedagógusképzés meghatározó egyénisége. Jelenleg a Szlovákiai Magyar Anyanyelvi Társaság elnöke, és a révkomáromi Kálvin János Teológiai Akadémia professzora, valamint a Zempléni Múzsza c. folyóirat egyik védnöke. Azt is el kell itt mondanunk róla, hogy amikor készült a Pataki diákvilág anekdotakincse IV. kötete, Jakab István egykori pataki diák-élményeiből igen jellegzetes, remek anekdotákkal gazdagította a gyűjteményt. Munkásságáért 1996-ban Lőrincze-díjjal tüntették ki, majd megkapta a Magyar Köztársasági Érdemrend Kiskeresztjét. Ám nyilvánvaló, hogy életművének nagy gazdagságát és annak szinte felmérhetetlen hasznát kitüntetésekkel aligha lehet méltóképpen elismerni. Azok közé tartozik, akik beteljesítik Ady Endrének még 1914-ben írt „Intés az őrzőkhöz” című versét: „Őrzők, vigyázzatok

a strázsán, / Az Élet és élni akar, / Nem azért adott annyi szépet, / Hogy átvádoljanak most rajta / Véres s ostoba feneségek...// S akik még vagytok őrzőn, árván, / Őrzők: vigyázzatok a strázsán.”

Dr. Kováts Dániel köszöntése

Elmondta: Bordás István, a Sárospataki Képtár vezetője, a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület és a Magyar Népfőiskolai Társaság elnökségi tagja

Dr. Kováts Dániel 1929. december 22-én született Abaújnádasdon. 1948-ban érettségizett a miskolci Lévy József Református Gimnáziumban. Ezután a Pázmány Péter Tudományegyetemre iratkozott be, ahol magyar nyelvet és irodalmat, valamint angol nyelvet hallgatott. Egy öntevékeny lap szerkesztése miatt eltávolították az egyetemről, sőt a kommunista bíróság 8 hónap börtönre ítélte. Szabadulás után családjával a Hortobágyra internálták, ahol másfél évet töltöttek. A megpróbáltatások után levelező úton fejezte be tanulmányait. 1954 óta tanít, Petrecesen kezdte pedagógusi pályáját, utóbb

a Bodrogeközbbe, Zemplénagárdra helyezték. 1961-től a sátoraljaújhe-lyi Kossuth Gimnázium tanára volt. 1974-ben Sárospatakra a Comenius Tanítóképzőbe hívták. A Nyelvi és irodalmi Tanszékot ve-zette, később főigazgató-helyette-sei teendőket látott el. 1991-ben vonult nyugdíjba.

Számos történeti, irodalomtörténeti munka, adattár szerzője, szerkesz-tője. Felsorolásuk itt e helyen le-hetetlen. Kiváló nyelvművelő, a Kazinczy Társaság alapítója, soká-ig elnöke. A Sárospataki Népfőis-kola egyik újraindítója. Sátoraljaúj-hely és Sárospatak városok dísz-polgára, Apáczai-díjas. Talán e rö-vid, felsorolásszerű életrajz elegen-dő is lenne ezen ünnepi alkalom, a tiszteletbeli tagság indoklására. Számomra azonban - gondolom sokunk számára - a száraz tények-nél sokkal fontosabbak személyes élmények. Az ahogyan mi magunk - én is - találkoztunk Dani bátyánk-kal.

Tanárként például a nyolcvanas évek elején amikor magyar nyel-vet tanított nekem a Tanítóképző Főiskolán. Ahogyan visszaemlék-szem, nagy türelemmel, odaadás-sal és élményszerűen. Így tette él-vezetessé a sokunk számára szá-

raznak tűnő nyelvtudományt. Soha nem olvasott névsort, nagyon rit-kán utasított javítóvizsgára bárkit is. Mégis mindig teljes létszámmal jelen voltunk óráin és a vizsgafel-készüléssel sem volt különösebb baj. A magyar nyelv és kultúra sze-retetére oktatót, a tiszta beszéd-re, a tanulás becsületére. Aztán ta-lálkoztunk munkatársaként is, ami-kor bevont az akkor már folyó nép-főiskolai szervező munkába. Az akkor alig több mint húszegyné-hány éves fiatalembert partneré-nek tekintette, egyenrangú munka-társának. Emlékszem milyen büsz-ke voltam erre. Együtt dolgoztunk és csak később jöttem rá, hogy akkor is tanított. Tanított a közös ügy szeretetére, kitartásra a mun-kában, következetességre és nem utolsósorban csapatmunkára. Ta-lán kissé meglepő, amit mondok de, tanítványként is találkoztam Dani bátyámmal. A számítógépek elter-jedésekor elsőször szervezetünk tanfolyamot a gép használatára. A PC-t ismerőként jómagam is tanít-tottam a kurzuson, és ott ült a hall-gatók között Kováts Dániel is. Meg akarta és megtanulta a számítógép működtetését. Ma már maga szer-keszti és tördeli gépe segítségével műveit. És már megint tanított ben-

nünket. Tanított a nyitottságra, az új iránti fogékonyságra, a tudás fontosságára. Arra, hogy a fejlődésben, önmagunk fejlesztésében nem lehet megállni.

Próbálom, próbáljuk fejben tartani a leckéket tanár úr! Fontos dolgokat tanultunk, tanulunk tőled. Igyekszünk megfelelni a nagy feladatnak, igyekszünk méltóvá lenni hozzád.

Szathmári Sándor köszöntése

Elmondta: Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó, a Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának igazgatóhelyettese, a PADISZ alelnöke

Tisztelt Kitüntetettek! Tisztelt Vendégeink! Kedves Pataki Diákok, Öregdiákok!

Öröm és megtiszteltetés számomra, hogy az ünnepeitek közül nyugdíjas kollegámat, Szathmári Sándort köszönhetem. Ismeretségem Szathmári Sándor tanár úrral éppen negyedszázados. 25 éve ő az I/c osztály osztályfőnökeként, s én pedig az I/a osztály tanulójaként léptük át az Alma Mater kapuit. Pecúrként ámulattal hallgattam a

gimnázium tanáraitól szóló történeteket, anekdotákat, s szorgalmasan gyűjtöttem a beceneveket. Sanci bácsiról, ahogy tanítványai hívták Szathmári Sándor tanár urat, azonban mindig tisztelettel és szeretettel beszéltek diákjai. Tudásáról, felkészültségéről már akkor legendák keringtek. Diákok ezreinek elismerését vívta ki igényes, szigorúan következetes szakmai munkájával, emberségével, hazaszereztetével. Tanítványok sokasága választotta a tőle tanult ismeretek birtokában a történelmet élethivatásul. Még többen vannak azok, akik büszkén vallják, hogy emberré, magyarrá válásuk fontos állomása volt a pataki gimnázium Szathmári tanár úr feledhetetlen óráival.

Tanártársai is elismerték. Kollegaként, barátként mindig számíthatnak rá. 46 éven át, 1953 és 1999 között. 46 évet, egy emberöltőnyit tanított itt, Sárospatakon, a kisújszállási gyökerekkel rendelkező pataki tanár. Szathmári Sándor 1930-ban Kisújszálláson született. Középiskolai tanulmányait is ott végezte a helyi 8 osztályos református gimnáziumban. Érettségi után bátyjához hasonlóan a tanári pályát választotta, s a debreceni egyetemre jelentkezett, ahol 1953-

ban történelem-földrajz szakos diplomát szerzett. Néhány hétig a miskolci Földes Gimnáziumban tanított, majd Sárospatakon, a Rákóczi Gimnáziumban kapott állást. Felvételekor az alig egy éve államosított gimnázium neves tanárai hallgatták meg, vagy - ahogy tanár úr erre emlékszik: "vizsgáztatták" az ifjú kollegát. Egey Antal tanár úr szavai, miszerint: "te akkor is maradhatsz, ha iskolánk megint református lesz" valóra váltak. Az iskola 1990-ben újra református iskola lett, s Szathmári tanár úr maradt. Maradt, s úgy tanított, mint akinek az élete az iskola: szívvel-lélekkel. Egész életében hűséges volt Sárospatakhoz. S nemcsak ő. Családjá minden tagja: felesége - Szatmári Sándorné, aki ma is gimnáziumunk megbecsült tanára -, lányai, Anna és Orsolya -valamennyien az ősi iskola padjait koptatták. Tanár úr hosszú pályafutása során sok kitüntetést kapott: az Oktatásügy Kiváló Dolgozója, Kiváló Tanár, Pedagógus Szolgálati Érem, s végül 2001-ben Kövy Sándor életpálya díjjal tüntették ki. 25 éve nem érttem miért szeretik a szigorú, következetes tanár urat. Kezdő tanárként már tudtam, hogy mások

és a szakma iránti tisztelete, személyes példamutatása tette sokunk példaképévé, református gimnáziumunk megbecsült, nagy tanáralakjává. Úgy gondolom, hogy a kitüntetésekén túl számára talán mégis az a legfontosabb, hogy a diákok és a kollegák nevében kifejezzük elismerésünket és hálánkat: Köszönjük Tanár úr! Kedves Tanár Úr! Mindannyiunk nevében kívánok neked erőt, egészséget. Isten éltesen úgy is, mint tiszteletbeli pataki diákot!

Dr. Tukacs Béla köszöntése

**Elmondta: Lőrincz Szabolcs
közgazdász, a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány
Kuratóriumának elnöke**

1920. január 1. Újév napja. Noha a rossz emlékü tízes éveknek éppen vége, Magyarországon csak kevesek ünnepelnek. Rengeteg a Nagy Háborúban megcsontított család és a földönfutó, fél éve még a kommunista diktatúra fokozta a zűrzavart, a párizsi báltermekben pedig az újévi koccintások közben talán éppen most döntenek el, hogy a kis szatmári falu, Bere az évszáz-

zad hátralevő részére az új határ túloldalán marad. Berén most hideg van. Nagyon hideg. Az emberek lelke azonban meleg, a jövőre gondolnak, és terveket szőnek, egy református papi családban pedig ezen a napon sír fel először a kis Tukacs Béluska.

A 20-as éveket még Szatmárban tölti, az elemi iskolát 1930-ban Tarpán fejezi be. Gimnáziumba 1934-ig Hajdúböszörménybe jár, majd a Sárospataki Református Kollégiumba kerül, ahol 4 meghatározó évet tölt, s 1938-ban érettségizik. 1942-ben Budapesten jogi doktorrá avatják, s a II. világháború borzalmaival is itt, illetve 1943-45 között katonai szolgálati helyén éli át, kalandos módon elkerülve a málenkij robotot. 1940-től 1948-ig a Magyar Leszámítoló- és Pénzváltó Bank alkalmazottja, majd hosszú időn keresztül a Földművelésügyi Minisztérium osztályvezető-helyettese. Közben dr. Tukacs Béla újabb területet hódít meg, és 1951-től okleveles könyvvizsgáló is. Egy 1962-es tisztogatás azonban őt is eléri, és „parkolópályára” irányítják Ráckeveére. Ő azonban megtalálja számítását, s előbb főkönyvelőként, majd elnökként az ország

egyik mintagazdaságát teremti meg. 22 év múltán egy ötéves algeriai kiküldetés kedvéért válik meg Ráckevétől. A 80-as évek végétől élénken szorgalmazza, hogy a Kollégium kerüljön vissza a Református Egyház kezelésébe, majd miután ez sikeresen megvalósul, aktív munkát vállal, és a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány kuratóriumának elnöke 1994-től 2001-ig, azóta pedig a Felügyelő Bizottság elnöke. Az Alapítvány képviselőjeként 1995 óta tagja a Református Kollégium Igazgatótanácsának. Nős, 4 gyermek édesapja.

Én munka közben ismertem meg Tukacs Béla bácsit. Beszélgetve, vitatkozva, érveket ütköztetve, Patakért cselekedve. Személyében olyan embert tisztel meg a pataki diákság, aki rendkívül következetes, lelkes és kitartó, az adott korhoz alkalmazkodva folyton megújulásra képes, az elméleteket gyakorlati lépésekre lefordító, a pataki szellemet minden körülmények között képviselő igazi Pataki Diák. Berén most tán még hidegebb van, mint '920 telén. De jó, hogy itt vagy velünk Béla Bácsi!

Dr. Tukacs Béla válasza az új tiszteletbeli tagok nevében

Kedves ifjú és öregdiáktársak, mélyen tisztelt professzori és tanári kar, velünk ünneplő szeretett vendégeink!

Dr. Bolvári-Takács Gábor úr, a PADISZ ügyvezető elnöke arról értesített, hogy a Szövetség közgyűlése 2002. június 29-i közgyűlésén a megválasztott hat új diáktárs között engem is tiszteletbeli taggá választott, és ezzel bekerültem a szövetség kötött létszámú, 25 főben meghatározott rangos testületébe. Az értesítést örömmel fogadtam, hiszen nagy dolog és megtiszteltetés a Szövetségünk közgyűlésén összejött öregdiákok ítélete alapján a tiszteletbeli tagok sorába lépni, ahhoz a testülethez tartozni, amelynek haláláig tagja volt egykori osztályfőnököm, példaképem, atyai jóbarátom dr. Harsányi István tanár úr, a pataki öregdiák körök múlhatatlan érdemű szervezője. Külön megtiszteltetésnek érzem, hogy most a Pataki Diákok Emléknapján ünnepélyes avatásunk alkalmával a nálamnál sok tekintetben nevesebb új

tiszteletbeli tagok nevében, a miniket ért kitüntetésért a közgyűlésnek köszönetet mondjak és az ünnepi ülésünkön megjelenteket szeretettel köszöntsem.

A Pataki Diákok Emléknapjának megtartása kiváló kezdeményezés. Főhajtás ez minden pataki diák előtt. Az egyenlő tisztelet és szeretet jele, függetlenül attól, hogy melyik nevelési intézményhez tartoztak vagy tartoznak. A Szövetségünk keretében összefogott, hatalmas szellemi erőt képviselő pataki intézmények emlékeznek a mindenkori pataki diákra diáktársi minőségben, egységesen, függetlenül a befutott életpályától az elért társadalmi rangtól. Ünnepségünk jól illeszkedik ahhoz a sok évszázados hagyományhoz, hogy Sárospatak a szellemi javakat minden diákjának egyetemen, megkülönböztetés nélkül sugározta.

Mélyen tisztelt Hallgatóim! Ünnepi ülésünkön jogos büszkeséggel sorolhatnám az elmúlt 470 év alatt egymást követő diáknemzedékek sok-sok érdemét, de most a múlt értékeit nem feledve, abból erőt merítve a jelen és a jövő lehetőségeire szeretnék rámutatni. Számos történelmi példa mutatja, hogy a pataki nevelési intézmények és di-

ások következetes helytállása, szellemisége nemzetmentő jelentőségű erőt, kiemelkedő színvonalat képviselt. (Comenius munkássága, a szemléltető oktatás bevezetése, Bessenyei, Kazinczy szerepe, a negyvennyolcas nemzedék életformáló ereje, a népfőiskolai mozgalom elindítása stb.) Az elkövetkező 20-25 év új világtrend kialakulását hozza, amelyik az Unióba lépésen is túlmutató változásokat hozhat. A várható változások mérete talán a népvándorlások korához hasonlítható. Ebben a nagy változási korban kis népünk akkor marad meg, ha érte hűségesen és tudatosan dolgozunk. A PADISZ keretében összefogott pataki intézmények szellemi ereje elég jelentős, és hivatott arra, hogy a pataki hagyományoknak megfelelően, a szükséges nemzetépítő munkában részt vállaljon, a magyarság önazonosságának megtartását hatékonyan szolgáló módszerek kidolgozásában, kialakításában közreműködjék és – ami a legfontosabb – közben évenként több száz felkészült, nem hivalkodóan tudatos magyar szívű leányt és ifjút állítson az ügy szolgálatába. A nemzeti önazonosság építésébe való bekapcsolódás a résztvevők szá-

mára megtisztelő lehetőség. Ezért remélem, hogy a vállalkozó közösségek szellemi erői egymásra tálnak és közös vagy legalább hasonló módszereket dolgoznak ki annak érdekében, hogy intézményükben a nemzeti megmaradás iránti érdeklődés szellemét, az ismeretek szerzése iránti vágyat, az egymás életminőségéért érzett felelősségtudatot felkeltsék a teljesítmények elérésében található szépséget, az alkotásban nyerhető örömet megtalálhassák a gondjaikra bízott fiatalok. Bízom abban, hogy ítéloképes ifjúságot tudnak nevelni, akiket az egyéb lehetőségek vonzó csillogása nem kábít el, akik nemcsak néznek, hanem látnak is, akik meg tudják különböztetni a lényegest a lényegtelentől, akik számára magyarságuk értéket jelent. Hiszem, hogy a nevelő és nemzetmegtartó munka hatékonyságának biztosítása érdekében megszervezik a PADISZ ifjúsági szervezetét, amelyek életre szóló barátságokat, segítő közösségeket hoznak létre, és előkészítik a végzett diákok Szövetségünkbe lépését. Reménykedem, hogy az intézményi keretekben kialakuló munkacsoportok egymás eredményeiből gazdagodnak és sikeres meg-

oldásait átveszik. Ha pedig egyszer-egyszer bárkiket is megkísértené a vetélkedés széthúzásra ösztönző ördöge – (ami még Krisztus tanítványaival is megtörtént) – a PADISZ elnöksége keretében az ellentétek feloldhatók.

Úgy látom, hogy a PADISZ erőegyesítő törekvésének keretében a pataki szellemi erő által elérhető társadalmi körbe lelkesedéssel, kitartással mind a tagintézmények, mind az ifjúsági szervezetek a boldog magyar jövő érdekében hasznos munkát végezhetnek. Jövőépítő

törekvésében a PADISZ biztonnággal számíthat minden pataki öregdiákra, anyagiakban pedig az Alapítványra. Meggyőződésem, hogy magyarnak lenni elhivatottság, kitüntetés, rang és kegyelem, ami a földkerekség 6 milliárd embere közül csak 15 milliónak adott meg. Ezt az adományt hűségesen őriznünk kötelesség. A pataki szellemi erők sikeres mozgósítása esetén mondhatjuk tévén őseink porához, ez jó mulatság, férfi munka volt. Köszönöm szíves figyelmüket!

PADISZ hírek

A PADISZ Választmánya 2003. január 25-én ülést tartott. Az ügyvezető elnök tájékoztatta a választmányi tagokat, hogy a közelmúltban Csomós József esperes urat választották a Tiszáninenni Református Egyházkerület új püspökévé, aki számít a PADISZ segítségére az iskolák fejlesztése érdekében. Fontos eredmény továbbá, hogy a református gimnázium számítástechnikai terméhez a Matávtól 10 db használt gépet sikerült szerezni.

A résztvevők értékelték a 2002. decemberi Pataki Diákok Emléknapját, ezt követően megvitatták a PADISZ alapításának 75. évfordulójáról szóló megemlékezés szükségességét és lehetséges módozatait, a meghívható személyeket és a programot. A részletek későbbi tisztázásának igényével a választmány úgy döntött, hogy a PADISZ alapításának 75. évfordulójáról a 2003. évi Pataki Diákok Emléknapja keretében emlékezünk meg. Időpont: 2003.

október 6., hétfő. Az ünnepségre meghívjuk Magyar Bálint oktatási minisztert. A rendezvényt - együttműködési készség esetén - összehangoljuk az aradi vértanúk városi emlékünnepeivel. Tekintettel, hogy a szövetségi tisztségviselők három éves megbízása ez év végén lejár, a PADISZ tisztújító közgyűlését a 2003. júniusi nagy találkozó idején tartjuk meg.

A választmány megvitatta a Pataki Diákok Sárospataki Baráti Körének javaslatát a Nagykönyvtár Repozitóriumának közadakozással történő bővítésére. Figyelembe véve dr. Dienes Dénes gyűjteményi igazgató levelét, amelyben fontosnak tartja a Nagykönyvtár Repozitóriumának galériával történő bővítését, a választmány úgy határozott, hogy a

gyűjteményi igazgató által írt indokok alapján elhatározza a Nagykönyvtár Repozitóriumának galériával történő bővítésére irányuló gyűjtés megindítását; felkéri a Sárospataki Református Kollégium Alapítványt, segítse az akció lebonyolítását oly módon, hogy saját számláján gyűjti és elkülönítve kezeli az a célra befolyt összegeket, és a jövő évi 1%-os felajánlásokat a támogatótól e célra kéri; felajánlja saját kommunikációs csatornáit a gyűjtés népszerűsítésére (hírlevél, honlap); lobbitevékenysége során e célra szorgalmazza források megszerzését.

A választmány a Beszterczey Alapfokú Művészeti Magániskola PADISZ-tagfelvételi kérelmét nem támogatta.

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma életéből

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziumának Diákszínjátszói - dr. Lénárt Attila igazgató úr vezetésével - 2002-ben Stephen Schwartz - John

Michael Tebelak: Godspell című rock musicaljét állították színpadra, folytatva az évek óta tartó sikersorozatot. Az előadást Sárospatakon és az ország más

helyein többször bemutatták. Az alábbiakban az egyik szereplő és egy néző gondolatait tesszük közzé.

Mit jelent a Godspell?

Mindenkinek mást. Mást egyéneknek, a közösségnek, és a közösségnek is. Van, akinek egy könnyed színházi este, van, akinek elgondolkoztató vallástétel, olyan is akad, akinek egy megbotránkoztató élmény. És van, akinek fél év munkáját, fáradtságát, aggodalmát és felhőtlen boldogságát jelenti. Ez az utóbbi néhány ember mi vagyunk, a színdarab szereplői. Mi, akiket a próbák, a turné annyira összekovácsolt, hogy szinte egy családdá váltunk. Kevés ilyen ékes példáját látni az emberi összefogásnak és szeretetnek környezetünkben. Mégis, annyi ellentmondás került előtérbe, mióta vége a turnénak. Nekünk mondanak ellent, annak, amiben mi hiszünk: hogy a munkánk hasznos és értékes. Hogy fel tudjuk hívni az emberek figyelmét magunkra és arra, amit át szeretnénk adni. Persze mindenki

mást ad. Van, aki a tehetségét, van, aki örömét, szórakozást és van – igen van olyan – aki az evangéliumot. És épp emiatt ért minket a legtöbb támadás. És éppen az fájta a legjobban. Mi játszottunk olyan közösségnek, akinek nagy része soha nem volt templomban, nem hallott Igét. És látni kellett volna, ahogy ők, a kezdeti zajongás és zacskócsörgetés után elcsendesedtek és szótlannul végignéztek. Elindult bennük valami.

És látni kellett volna minket is, a könnyekig meghatott szülők és nagyszülők szemével is, akik gyermekeikre voltak büszkék, az osztálytársak szemével, akik szívből nevettek és azóta talán kicsit felnéznek ránk, a barátok, barátnők szemével, akik a színpadon újra beleszerettek kedvesükbe. Néhány tanárt is meg kellett volna hallgatni, akik egészen más oldalról ismerték meg távolságtartó tanítványaikat és büszkék voltak rájuk. De nagyon sok negatív kritika érte a darab vallási tisztaságát, ami elhomályosítja mindazt a szépet és jót, amit a hálás közösségtől kaptunk. Pedig ez jó alkalom arra,

hogy észrevegyük: a világ éppen úgy áll a Biblia tanításaihoz, mint ahogyan mi tettük az első felvonásban. Nem akartuk meghallani, elfordultunk, elzárkóztunk tőle. És észre kellett venni, hogy ebben az elhidegült világban élő hitetlen emberek szívét is meg lehet nyitni, csak a megfelelő módszert kellene alkalmazni. A darabban ezt szerettük volna elérni, példázni. Sajnáljuk, ha ez nem sikerült.

És hogy nekem mit jelent ez? Az összes nehézség és kritika ellenére ez örökké egy csoda lesz számomra, hogy ennyi emberre tudtunk hatást - bár különbözőket - gyakorolni. Fél évig azért dolgoztam, hogy színpadra álljak, énekeljek, ezzel másoknak örömet, vagy éppen szenvedést okozva. Bármi is lett az eredmény, boldog vagyok, hogy egy ilyen közösség tagja lehettem. Amíg élek, nem felejttem el.

Nagyházi Nóra

1.1/E.

Godspell, avagy ismét diákelőadás

Ötödik éve örülhetünk a Sáros-

pataki Református Kollégium Gimnáziuma diákszínházi előadásainak. Óriási sikert arattak most is itt, Budapesten, az Öregdiákok klubestjén. Dr. Koncz Gábor diáktársunk jóvoltából előkelő helyen, a Budai Várban adhatták elő az idei műsorukat. A Godspell című rock musical - a bibliai téma ellenére - a mai fiatalok életstílusát ismerve, az ő nyelvükön és elsősorban hozzájuk szól. Azt a fikciót játsszák el, hogy mi lenne, ha lejönne a XX. század végén Valaki az emberek közé, aki az Isten igéjét hirdeti. A valóság ütközik az elképzelt valósággal. A diákművészek olyan könnyedséggel, beleéléssel, önfelédtséggel és mindent átható vídamsággal játszottak, hogy miniket, nézőket is teljesen magukkal ragadtak.

Főszereplő: Dani, az ígét hirdető fiú: Kotány Dániel, aki kimagasló tehetségével kitűnően játszotta el ezt a nehéz szerepet. További szereplők: Tóth Máté, Vitányi Áron, Sipos György, Varga Balázs, Nagyházi Nóra, Simkó Boglárka, Farkas Zsuzsa, Jánosdeák Gabriella, Szatmári

Andrea, Kovács Erika, és még sokan mások... Budapesten minden évben az országos turnéjuk végén láthattuk vendégül az ifjú művészeket. A gyönyörű hangú, nagyon tehetséges fiatalok lendületes, jó humorral megrendezett zenés darabokat adtak elő, mindig óriási sikerrel. A jutalmuk szünni nem akaró tapsvihar volt. Tavaly a Nyomorultak c. rockoperával arattak szintén kirobbanó sikert! Akkor a Matáv Szimfonikus Zenekar székházában élvezhettük a szenzációs előadást.

A szereposztásokat nézegetve néhány névvel már korábban is találkoztunk, pl: Kotány Dániel tavaly Enjolras volt, melyet ragyogóan alakított. Tóth Máté Jean Valjean volt, óriási sikert aratott! Vitányi Áron tavaly Javert felügyelőt játszotta, szintén hatalmas sikerrel. Simkó Boglárka és Jánosdeák Gabriella kettős szereposztásban Eponine szerepét, Szatmári Andrea Cosette-t, Nagyházi Nóra: Gavroche-t, Farkas Zsuzsa: Thenardier-nét, Kovács Erika Joly-t. A kislányok gyönyörűek, csinosak és nagyon tehet-

ségesek. A korábbi évek darabjai: 1999-ben Orwell: Állatfarm, 2000-ben Képzelt riport egy amerikai popfesztiválról, 2001-ben Rómeó és Júlia.

Dr. Lénárt Attila igazgató úrtól tudom, hogy a gimnázium színjátszó köre a klasszikus önképző körök hagyományán alapszik, önként, ingyen, örömmel csinálják a gyerekek. És hogy milyen kimagasló művészi színvonalon teljesítenek, arra mi nézők vagyunk a tanúk! Köszönjük Neked Igazgató úr a nehéz, fáradtságos munkát, melynek áldásos gyümölcseit élvezhetjük már évek óta! Biztos vagyok abban, hogy a diákok közül többen elindulnak – a hatásodra – a színművészi pálya felé. S köszönet Újszászy Kálmánnak, a Sárospataki Diákok Budapesti Egyesülete elnökének is a programok megszervezéséért!

Kedves Színész-Diáktársak! Köszönjük Nektek ezt a csodálatos élményt!! Sok sikert kívánunk, és visszavárunk Titeket majd öregdiákként is!!

Gallyasné Szilágyi Edit

**Felhívás
a Sárospataki Református Kollégium
Nagykönyvtára Repozitóriumának
galériával történő bővítésére,
közadakozás útján**

A Pataki Diákok Szövetsége gyűjtést indít a Sárospataki Református Kollégium Nagykönyvtára Repozitóriumának galériával történő bővítésére. Az intézmény igazgatója szerint a Nagykönyvtár raktározási gondokkal küszködik, és az építési szakvélemény szerint az ó-épület tetőtér-beépítése rendkívül magas költséggel járna. A legegyszerűbb megoldás tehát a Repozitórium jelenleg kiállító teremként funkcionáló nagytermének galériás beépítése, amellyel mintegy 20 ezer kötet elhelyezésére nyílna lehetőség, s közben a kiállítótér funkció is megmaradna.

A gyűjtési akció célja, hogy társadalmi kezdeményezésként, induló összegként elősegítse más források, állami támogatások későbbi igénylését. Az adományozók felajánlásait a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány 10300002-20397630-00003285 számú bankszámlájára fizethetik be „Repozitórium” megjelöléssel. Az Alapítvány a befolyt összeget elkülönítve kezeli és azzal évente elszámol.

MEGHÍVÓ

A Sárospataki Református Kollégium Gimnáziuma az idén is megrendezi hagyományos Őregdiák Találkozóját, melyre minden volt pataki diákot szeretettel várunk.

Az Őregdiáktalálkozó időpontja:

2003. június 29., vasárnap, 10.00 óra.

Helye:

Sárospataki Református templom (Istentisztelet)

Sárospataki Református Kollégium Imaterme (Őregdiáktalálkozó)

Információ:

Bódi Gézáné tanárnő

Tel.: 47/311 039

Előfizetési felhívás

a Zempléni Múza c. folyóiratra

A Zempléni Múza a zempléni régió immár harmadik évfolyamába lépő társadalomtudományi és kulturális folyóirata. A lapban tavaly esszét, tanulmányt közlő szerzők között található Balassa Iván, Egey Antal, Hoppál Mihály, Karasszon Dénes, Koncz Sándor, Orosz István, Romány Pál, Szabadfalvi József, Szathmáry Béla, Újszászy Kálmán. A Művészportré rovatban bemutattuk feLugossy Lászlót, Halmy Miklóst, Molnár Irént, Pécsi Sándort. A Szépirodalmi rovatban verseket, novellákat, műfordításokat, az Archivum rovatban történeti érdekességeket, levéltári dokumentumokat, a Szemle rovatban recenziókat, emlékcikket tettünk közzé.

A folyóirat előfizetési díja egy évre 1000,- Ft, egy szám ára 250,- Ft. Előfizethető a kiadóban (Sárospataki Népfőiskolai Egyesület, 3950 Sárospatak, Kazinczy út 23., csekk kérhető a 47-314-714 telefonszámon), kapható a megyeszékhelyek hírlapüzleteiben, a sárospataki könyvesboltokban, valamint Budapesten az Írók Boltjában, a Litea Könyvszalomban, az Osiris Könyvesházban és a Magyar Kultúra Alapítványánál.

Felhívás cikkek írására

Kedves olvasóink! Hírlevelünkben szívesen közzétesszük az öregdiák baráti körök híreit, az öregdiákok gondolatait, szélesebb közérdeklődésre számot tartó írásait, a rendelkezésre álló terjedelmi korlátok között. Kérjük, közlésre szánt írásaikat juttassák el a szerkesztőbizottság bármely tagjához!

Könyvajánló

Kapható **A pataki diákvilág anekdotakincse III. és IV. kötete**. A kötetek ára egyenként 750,- Ft, megvásárolhatók Sárospatakon az Azária könyvesboltban. A III. kötet megrendelhető a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány címén (1255 Budapest, Pf. 72.) vagy Gallyasné Szilágyi Editnél (tel: 463-1831, e-mail: edit@eik.bme.hu).

A IV. kötet megrendelhető a Pataki Diákok Szövetsége címén (3950 Sárospatak, Pf. 186., tel: 47-511-490). Mindkét kötet előfizethető postautalványon, a kötet árának – több példány esetén a 750,- Ft többszörösének – befizetésével. Kérjük a feladó rovatot olvashatóan kitölteni! A pénz beérkezése után postázzuk a kötetet a kért példányszámban, postaköltséget nem számítunk fel. Jó szórakozást kívánunk!

Megjelent Csajka Imre főiskolai docens **Kis pataki sporttörténet** című könyve, a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület gondozásában. A testnevelés- és sporttörténeti kutatásairól ismert szerző a kezdetektől napjainkig követi végig a város és intézményei, elsősorban az iskolák sporttörténetét. A kronológiai áttekintést tematikus összefoglalások követik. A nagyalakú kötetet gazdag fényképanyag illusztrálja. Megvásárolható Sárospatakon az Azária könyvesboltban, megrendelhető a Sárospataki Népfőiskolai Egyesület címén: 3950 Sárospatak, Kazinczy u. 23., tel: 47-314-714, e-mail: spnf@spnf.hu. A kötet ára 1.000,- Ft.

hírlevél

*Kedves Diáktársak! A következő számtól lehetőséget biztosítunk arra, hogy olvasóink a jövőben a **Hírlevelet e-mailen is olvashassák**. Kérjük, aki élni kíván ezzel a lehetőséggel, szíveskedjen ilyen tartalmú üzenetet küldeni Király Botond diáktársunknak (bottyba@westel900.net), aki vállalta a Hírlevél elektronikus úton történő terjesztését. A megadott e-mail címet bizalmasan kezeljük, azt kizárólag PADISZ információk eljuttatására használjuk. Kérjük azt is jelezni, hogy az elektronikus forma mellett igényt tart-e az illető a nyomtatott Hírlevél postázására. Köszönettel: a szerkesztőbizottság.*

Pataki Diák A Pataki Diákok Szövetsége hírlevele.

III. évfolyam 1. szám, 2003. április

Megjelenik évente kétszer.

Szerkesztőség: 3950 Sárospatak, Rákóczi út 1.

Szerkesztőbizottság: Bolvári-Takács Gábor (elnök),

Laczkó Gabriella (felelős szerkesztő),

Szatmáriné Tóth-Pál Ildikó (szerkesztő).

A kiadásért felel a PADISZ ügyvezető elnöke.

Lapnyilvántartási szám: 2.2.4/556/2001.

Nyomdai előkészítés: Csetneki József.

Készült a Sárospataki Nyomdában.

A hírlevél megjelenését

a Sárospataki Református Kollégium Alapítvány támogatja.

A kiadvány terjesztése ingyenes.

További példányok a szerkesztőségtől kérhetők.